एतद्दूषयत्युपमन्युः सदसदिति सदितिप्रवाहानादित्वंमीमांसकमतं असदितिशून्यंमाध्यमिकमतं व्यक्तंपरमाणवःतार्किकमतं अव्यक्तंप्रधानंसाख्यमतं एतच्चतुष्कमपियदभिन्नमाहुः तत्नित्यंअविनाशि एकंअसंहतंपरमशिवाख्यं अनेकंकार्यकारणात्मकं तस्माद्वरंवृणीमहे अयंभावः यथाबीजशक्तेर्विलसितंअंकुरकांडस्कंधशाखापल्लवपत्रपुष्पफलबीजांतंविकारउत्पत्तिप्रलयवान्तस्यचप्रकृतिरेकानित्यासर्वविशेषशून्यामृदस्तिसाचबीजशक्त्यस्पृष्टाऽनेकरूपाचभवति एवंअव्यक्तादिकंसर्वंबीजादिस्थानीयंयत्रलीयतेतत्परमशिवाख्यं तत्त्वंकारणकारणमस्तीतिनतदपन्होतुंशक्यमिति ॥९३॥ अचिंतितंचिंतयानिर्वृत्तं ज्ञेयंईशितव्यंचताभ्यांरहितंस्वरूपभूतमेवज्ञानैश्वर्यं परमंचआत्मानं यस्मात्तमाहुर्ब्रम्हवादिनो तस्मात्तस्माद्वरंवृणीमहे इतरत्ज्ञानैश्वर्यंत्वनात्मभूतमित्यर्थः ॥९४॥ एतदेवाह ऐश्वर्यमिति बीजंमायाशक्त्यवच्छिन्नंचैतन्यंतस्माज्जातंसकलंऐश्वर्यंबीजसंभूतंईशेशितव्यसापेक्षं तच्चाव्ययं संसारप्रवाहाविच्छेदात् अतएतत्यस्मात्शिवात् अबीजात्बीजादन्यस्मान्मृत्सामान्यस्थानीयात् अनुत्पादितं तस्मादीश्वरग्रासस्तुरीयइतिश्रुतिप्रसिद्धात् वरंवृणीमहे तथाचश्रुतौ सर्वंह्येतद्ब्रम्हायमात्माब्रम्हेति समष्टिव्यष्टिब्रम्हणी उपक्षिप्यस्थूलसूक्ष्मकारणोपाधित्वसामान्यात् व्यष्टौसमष्टिमंतर्भाव्यविश्वतैजसप्राज्ञान् चतुष्पदआत्मनःत्री

उपमन्युवाच सदसद्व्यक्तमव्यक्तंयमाहुर्ब्रम्हवादिनः॥नित्यमेकमनेकंचवरंतस्माद्वृणीमहे ॥९३॥ अनादिमध्यपर्यंतंज्ञानैश्वर्यमचिंतितं॥आत्मानंपरमंयस्माद्वरंतस्माद्वृणीमहे॥९४॥ऐश्वर्यंसकलंयस्मादनुत्पादितमव्ययं॥अबीजाद्बीजसंभूतंवरंतस्माद्वृणीमहे ॥९५॥ तमसःपरमंज्योतिस्तपस्तद्वृत्तिनांपरं॥यंज्ञात्वानानुशोचंतिवरंतस्माद्वृणीमहे॥९६॥

न्पादान्निरूप्यप्राज्ञंतृतीयंपादंप्रक्रम्यएषसर्वेश्वरएषसर्वज्ञएषोंतर्याम्येषयोनिःसर्वस्यप्रभवाप्ययौहिभूतानामितिप्राज्ञस्यैवंयोन्यपरपर्यायंबीजत्वमुक्तं तथाचचतुर्थंपादंअबीजंसर्वोपाध्युपहितभिन्नंपंचदशभिर्विशेषणैःपृथग्दर्शयतिश्रुतिः नांतःप्रज्ञंनबहिःप्रज्ञंनोभयतःप्रज्ञंनप्रज्ञंनाप्रज्ञंनप्रज्ञाघनंअदृष्टमव्यवहार्यमग्राह्यमलक्षणमचिंत्यमव्यपदेश्यंएकात्मप्रत्ययसारंप्रपंचोपशमंशिवमद्वैतंचतुर्थंमन्यंतेसआत्मसविज्ञेयइति अत्रजलचंद्रन्यायेनषडुपहितचैतन्यानिषडुपाधयश्चतेषांमध्येनांतःप्रज्ञमितिसमष्टिसूक्ष्मोपाध्युपहितस्यसूत्रात्मनोनिरासः नबहिःप्रज्ञमितिविराजः नोभयतःप्रज्ञमित्यात्मनोनिष्कलत्वंसकलत्वंचजानतईश्वरस्य नप्रज्ञमितिविशेषविज्ञानवतोविश्वस्य नाप्रज्ञमितिप्रज्ञभिन्नत्वेपितत्सदृशस्यंतैजसस्य नप्रज्ञानघनमितिप्राज्ञस्य तथाअदृष्टमितिसर्वेंद्रियग्राह्यस्यविराडुपाधेः अव्यवहार्यमितिवाचिकव्यवहारार्हस्यसूत्रोपाधेः अग्राह्यमितियोगिग्राह्यस्यईश्वरोपाधेः अलक्षणमितिशिरःपाण्यादिलक्षणवतोविश्वोपाधे अचिंत्यमितिचिंतनमात्रनिर्वृत्तस्यतैजसोपाधेः अव्यपदेश्यमितिअहमज्ञइतिव्यपदेशार्हस्यज्ञानस्यप्राज्ञोपाधेश्चनिरासः एकात्मप्रत्ययसारमितिषण्णामुपहितानांप्रपंचोपशमइतिषण्णामुपाधीनांअद्वैतमितिसर्वेषांनिरासः शिवंसर्वबाधावधिभूतमानंदमात्रंपरिशिनष्टितस्माद्व्यक्तमुक्तंसकलमैश्वर्यंअबीजादनुत्पादितंबीजसंभूतंचेति तस्मात्कारणकारणस्यशिवस्यसत्त्वेयुक्तिःश्रुतिश्चप्रमाणमस्तीतिभावः॥९५॥ ९६॥

Digitized by Google